

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

„Blajul războinic?!“

— Un răspuns pașnic la întrebările „liniștite“ ale dlui prof. G. Bogdan-Duică. —
de prof. AUGUSTIN POPA.

Titlul de mai sus îl are un editorial scris de d. prof. G. B.-Duică, în „Națiunea“ din 9 Aprilie, cuprinzând „reflexiuni liniștite, care vor plăcea și între Târnave“. Ele au de gând să arate „prin ce mijloace s'a produs iritația din articolul dlui Irimie Crișan“, din Nr-ul 71 al aceluiaș ziar.*) Tonul articolului pomenit, aș zice, nu face cinste gazetei. De aceea d. profesor ține să-l justifice și să arate, că vina o purtăm noi, Blajul și, în special, „Unirea“. Iată cum.

„Blajul are trei tradiții: întâia-i religioasă, a doua este culturală, a treia politică. — Tradiția religioasă o respectă orice Român... — Tradiția culturală cine o contestă? Cine ce piedeci a pus dezvoltării ei?... Dezvoltarea instituțiilor culturale, așa cum o duc înainte Esc. Sa Metr. V. Suciuc, este o mulțămire sufletească pentru toată lumea.“ — În politică „Blăjenii au fost aproape totdeauna naționali“. Au mai și greșit. Dar a greșit și Sibiiul, și alții. De aceea „înțelept este, ca despre politica trecută să vorbim istoricește, numai istoricește, deoarece politica de azi se desfășoară în împrejurări de altă natură“.

În politica de azi însă, Blajul greșește. Există acolo și aiurea publiciști, cari „nu se pot despărți de impresiile copilăriei“, nu pricep vremea nouă, scriu exagerat și provoacă prin aceasta „spiritul critic al celor ce caută o formă a cultului armonizat, desbrăcată de confesionalism agresiv...“ Ca dovadă reproduce o serie de fraze violente, scoase din articolul „Cine sapă groapa Blajului...“, publicat în „Patria“ din 4 Iulie 1926. Tonul acestui articol, scris, poate, în Blaj, de un „popșor (!) de-o infinită modestie sufletească“, este de „mănie, de ură politică. Cine a alimentat-o acolo? El nu-i tonul armoniei sociale, care dela Isus Hristos este vestită lumii; nu este tonul gândirii românești; nu-i ton de înțelegere panromânească“.

Reflexiunile de mai sus sunt, de fapt, binisor mai „liniștite“ decât faimoasa conferință a dlui profesor despre rolul funest al preoțimii ardeleni în trecut. Totuș, de-am avea chiar „infinita modestie a unui popșor“, ele nu ne sunt pe plac. Pentru că nu acoper realitatea.

Nu este adevărat, durere, că tradiția noastră religioasă o respectă orice Român“. Dl profesor să nu știe oare, că s'a pornit împotriva noastră, în numele deplinei contopiri sufletești, lupta de exterminare? Ni s'a rostit de mult osânda și, potrivit prorociilor unor înalte fețe bisericești ortodoxe, azi nici n'ar

trebui să mai existăm. Este numai o păcătoasă încăpăținare a noastră, că totuș mai dăinuim. Să nu știe oare dl profesor, pe ce căi și cu ce arme se duce această luptă? Cum sunt puse în serviciul ei legile țării, ministerele diferite, legea agrară cu consilierii ei nedrepti, pretorii cari ne iau bisericile cu dela sine putere, revizorii școlari și atâția alții, pe cari chinuri neodihnite îi găsim pretutindeni gata să ne jignească, să ne ia ce avem pe bună dreptate, să persecute pe slujbașii „uniași“, să tulbure satele cu făgăduieli mincinoase?! Dl profesor dorește fapte. Regretăm, că nu cetește „Unirea“, cât o fi ea de rea. Ar găsi cu duimul și cazuri singuraticе, și icoane generale din lupta noastră pentru existență. A le repeta, ar fi plicticos pentru cetitorii noștri.

„Tradiția culturală (a Blajului) cine o contestă?“ — Adevărat. Astfel de habotnici sunt rari. Se găsește totuși. Și încă în slujbe foarte înalte. Dar peste asta am putea trece. Întrebarea următoare însă: „Cine ce piedeci a pus dezvoltării ei?“ este pusă cu o „liniște“ adorabilă. Dar nu ni-s'au luat școalele primare confesionale? Nu s'au luat averile câștigate cu jertfirea de sine a înaintașilor și menite susținerii institutelor din Blaj, pentru ca să ajungă nu odată în mâna unor samsari politici? Ori, ne-a dat statul echivalentul acestor bunuri? Abia anul acesta au ajuns și profesorii școalelor din Blaj înscriși în bugetul țării! — Dar mi-se pare că nici nu e corect pusă întrebarea. În țara Românească Blajul are drept să fie sprijinit pozitiv în munca sa, nu numai să nu fie împiedecat. Se cade să aibă nu numai atâta cât a avut pe vremuri de robie, ci mai mult. Ei bine, să întrebe dl Bogdan-Duică ce ni-s'a dat pentru a pune în circulație comorile bibliotecii și arhivelor noastre; cât ni-s'a dat pentru „modificarea în înțeles modernist“, a prea modestelor noastre cadre de muncă ș. a. Va face constatări dureroase.

Politica trecutului o lăsdăm și noi în seama istoriei. Cu fruntea ridicată. — Azi „Blajul“ nu face politică militantă. Fac unii particulari dintre noi. Și ei sunt gata oricând să-și dea seama și de cel mai mic gest și cuvânt rostit. Căci nu fac politică de căpătuială. Se sbat să ducă și în acest câmp mocirlos convingeri idealiste și desinteresate. Pentru toți însă, orice convingeri ar avea, întrebarea pusă de dl profesor: cine a alimentat, la Blaj, ura și dușmănia împotriva țării, este profund jignitoare și profund nedreaptă. În Blajul lui Klein, Bărnufiu, Cipariu, cași în Blajul mitropolitului Vasile, nimeni, nici cel mai umilit „popșor“ niciodată nu a avut și nu a semănat ura și mânia împotriva București-

lor țării Românești. Ne repugnă și să ne apărăm de o așa invinuire. Ne miră, că un cercetător obișnuit cu critica științifică poate da astfel de interpretări unui articol publicat în „Patria“, scris nu știm de cine, de ce, între ce împrejurări, oricât de grozav ar fi el! Nici chiar despre autorul articolului nu-i îngăduit să-ți faci o judecată pripită în temeiul unor fraze indignate; cu atât mai puțin despre spiritul Blajului, care nu are cu el nici clin, nici în mână.

După aceste premise, sfaturile ce ne dă dl profesor Duică ne sunt de prisos. Nu avem pretenția de-a comanda politică țării. Ne spunem doar părerea. Și asta mai mult pentru lămurirea cetitorilor noștri, decât pentru marii moguli, cari nici nu știu că existăm. Vom cerca să muncim și în viitor cât ne ajută puterile, pentru întărirea gândului „panromânesc“. Tocmai cum cere d. B. Duică.

Răsboinici vom fi, cum am fost și în trecut: singur numai față de cei cari ne vreau perirea și ne fac nedreptăți. Împotriva lor vom striga. Am fi lași, trădători ai convingerilor noastre și ai cauzei românești, pe care suntem siguri că o servim, dacă nu am face-o!

De aceea e inutil să dorească d. profesor suprimarea „Unirii“. „Adevărata Unire“ visată de Dsa, în chip necesar ar trebui să aibă acelaș drum, aceeaș lozincă: pace celor buni și război celor răi!

Credință și știință. Catholicismul francez a avut prilej de legitimă mândrie. A sărbătorit, în 26—28 Martie, semicentenarul universității catolice din Lille, cea mai veche și mai complectă școală de acest fel. Cardinali și arhieri, delegați ai tuturor școalelor catolice înalte din lume, toate personalitățile marcante ale vieții catolice din Franța, au ținut să fie de față la aceste serbări, prevestitoare ale biruinței creștine, pentru care se dă luptă grea, de atâta vreme.

Legile fracmasoane au jăfuit biserica din Franța I-au. luat școlile și averile toate, i-au alungat călugării, i-au aruncat în drum preoții, i-au închis chiar și locașurile de închinare. Azi, împotriva tuturor uneltirilor diabolice, împotriva statului însuși, dar spre binele lui, biserica e mai vie, mai conștientă, mai puternică decum a fost. Pompoasele școale de stat, susținute de contribuabilii catolici, stau adese fără școlari. O rețea puternică de școale libere de toate categoriile, dela grădini de copii până la universități, împânzește țara întreagă, și atrage miile tineretului. Ele sau făcut și se susțin exclusiv din jertfele de bună voie ale credincioșilor, cum din acelaș spirit de jertfă se susține întreaga preoțimea și nenumărate instituții și organizații filantropice.

Universitatea catolică din Lille este un simbol și o strălucită biruință a acestei credințe conștiente. Dela cursurile libere de drept din 1874, a ajuns să aibă astăzi cinci facultăți

*) Sublinierea este a noastră.

(teologie, drept, litere, științe, medicină și farmacie), și încă cinci școli înalte (pentru științe sociale și politice, înalte studii industriale, comerciale și școala înaltă de gazetărie). Aproape 1000 de studenți furnică prin salele grandioaselor edificii — cari cuprind nu mai puțin de 3 hectare —, prin laboratoarele moderne și bibliotecile ei bogate. Profesori cu nume cunoscute în științe îndrumază nu numai instrucția și educația tinerimii adunate din Franța, și din alte 19 neamuri străine, ci întreagă viața culturală, socială și economică a Flandrei.

În felul acesta, universitatea din Lille cu sporul ei științific apreciat și de dușmani, și în aceeași vreme cu spiritul ei de adâncă religiozitate, este o dovadă vie despre armonia binefăcătoare ce există între adevărata știință și adevărata credință, dovadă de puterea culturală și socială a catolicismului. În zilele noastre de exasperantă fărîmătură a științelor, când s'a pierdut legătura dintre diferitele creațiuni ale spiritului uman, universitatea din Lille arată singura cale a sintezei și armonizării inomis necesare, singura temelie echilibratoare și unificatoare: *credința în Dumnezeu*, concepția creștină despre lume.

Permisele ziaristilor. S'a făcut atâta vâlvă pe tema aceasta. Mai anii trecuți toți sfârnarii din Oradea aveau permise de gazetari. Guvernul actual era să le radă pe toate. S'a mai imblânzit apoi și a fixat un număr maxim, ce avea să se distribuie după anumite criterii. S'au constituit comisii. Rezultatul: s'au dat mai multe permise decât s'au promis; s'au dat multora cari nu aveau nici un titlu, și nu s'au dat multor îndreptățiți după toate normele fixate de guvernul însuș.

D. deputat *Mirto* a anunțat interpelare în cameră în această chestiune și a cerut dosarele. D. ministru *Văleanu* a răspuns pe loc, fără să aștepte dezvoltarea interpelării, taxând afirmațiile dlui deputat de inexactități.

D. ministru a făcut rău că s'a grăbit. Ziarele au avut din nou prilej să arate nedreptățile săvârșite. Seria lor o putem întregi și noi cu una.

„Unirea“ este în anul 37 de existență cinstită. Nu trebuie să-i facem noi apologia, nici să-i arătăm rolul, trecut și prezent, în viața noastră politică-religioasă. Constatăm numai, că avea titlu mai mult decât suficient la permis pe c. f. r. L-a și avut până acum. D. ministru *Văleanu*, cu sfetnicii lui, i-l-au luat. De ce? *Fiindcă nu face politică averescană!* Simplu de tot!

Am încrestat acest gest de îngustime sufletească a actualilor cărmuitori, pentru că nu se uite. Lucruri mici caracterizează adeseori oamenii și stări.

Recensământul populației. Trebuia să se facă de mult. Cât mai curând după unire. Și cât mai sistematic. Am fi găsit în el orientări prețioase pentru îndrumarea vieții noastre publice și, poate, am fi putut stăvili încâtva puhoiul de oaspeți nedoriți veniți, mai ales de peste Nistru, să facă „gșeft“ și să tulbure și mai mult zilele de prefaceri grele prin cari trecem. Nu s'a făcut. Din 1910! — Dar mai bine târziu decât niciodată! De aceea recensământul e binevenit. Pagubă că nu se va face nici acum metodic și complet. Va fi numai un recensământ „provizoriu“, executat de organele ministerului de interne, cu concursul oficiului de statistică generală a statului, urmând ca cel general și complet să se facă în 1930.

Dar nu aceasta ne interesează pe noi în prima linie, ci *data la care se va face* acest recensământ. El s'a fixat, anume, pe ziua de *24 Aprilie*, adică *înaintea zi de Paști*. Din 365 zile ale anului, ministerul a găsit tocmai pe cea mai aleasă și mai sfântă, pentru a conscrie populația! Clipele cele mai prielnice înălțării sufletești, desfacerii de toată grija cea lumească, vor fi tulburate. Primăriile în fierbere, comisii cutreerând satele cu catastifuri îngrijorătoare, creștinii reținuți acasă pentru împlinirea unor forme prea puțin sărbătorești. — În România creștină, ziua de Paști 1927!

Și, pentru că istoria să aibă și haz, cetim în ziare, că dl senator rabin *Dr. Nimirower* a fost primit în audiență de d. O. Goga, ministru de interne. El a atras atențiunea dlui ministru, că data recensământului cade *în ultima zi de*

Paști evreiești, și ziua pomenirii morților. În această zi *evreii ortodocși la nici un caz nu vor scrie*. D. ministru a făgăduit că va dispune să se împartă populației evreiești foile de recensământ cu câteva zile mai înainte și să poată fi predate câteva zile după data recensământului.

Slavă Domnului! Tot se mai respectă și la noi sărbătorile. Dacă nu ale creștinilor, ale Evreilor, da!

Cronică bisericească

Se semnează concordatul? În zilele din urmă gazetele sunt iarăși pline de faimoasa problemă. Se dă acum ca pozitiv, că guvernul a ajuns la deplin acord cu Sfântul Scaun și *semnarea concordatului e chestie de zile*. Ea, se spune, va avea loc la București, reprezentant al Papei fiind Msgr. Dolci.

Interesant e, că de astă dată campania împotriva acestui primejdios „monstru papistaș“ nu mai e așa violentă ca în trecut. S'a înțeles oare rostul și necesitatea acestui contract, ori oamenii se resemnează în fața răului inevitabil? Nu știm. La orice caz „*Indreptarea*“ guvernului vorbește foarte categoric și nu îngăduie multă discuție: „Concordatul va fi semnat, nu sub presiunea evenimentelor, pentru că tratativele au început acum șase ani, sub guvernul prezidat de d. general *Averescu*... și nu trebuie să lăsam impresia orientalismului în raporturile noastre cu occidentul“.

În fața acestei situații, d. fost ministru *Al. Lapedatu* încă a ținut să spună gândul partidului liberal. El se pronunță împotriva semnării, pe motiv că *legea cultelor* trebuie să premeargă concordatului, ea cuprinzând normele generale în cadrele cărora trebuie să se fixeze și raporturile cu Sfântul Scaun.

Qui vivra, verra!

Învățământul teologic ortodox. După unificarea administrativă, biserica ortodoxă simte nevoia unificării învățământului și pregătirii preoțești. Proiectul compus de o comisie nu-

Foia „Unirii“

Pontius Pilatus.

Date pentru înțelegerea istoriei patimilor.

Nu este creștin să nu cunoască numele procuratorului roman, care a rostit sentința de moarte a blândului Profet din Nazaret. Dar pe cât de cunoscut îi este numele, pe atât de puțin euroscute sunt amănuntele din viața sa. Nu va fi, deci, fără de folos să spicuiim, mai ales acum, în ajunul marelui tragedii de pe Calvar, din scrierile mai multor bibliști, (L. Cl. Fillion *Notre Seigneur Jésus-Christ*; G. Fouard: *Vita di N. S. Gesu Cristo* și I. Felten: *Storia dei tempi del Nuovo Testamento*), câteva date privitoare la viața lui.

După moartea lui Irod, August Cesarul Romei împărți țările lui în trei provincii, a căror guvernare fu încredințată celor trei fii ai săi. Archelau primi Iudea și Samaria; Irod Antipa, Galilea și partea spre răsărit dela Iordan numită Perea; iar Irod Filip partea nord-estică a Iordanului, adică Batanea, Trachonitida și Auranitida. Archelau domnea cu numele de etnarc, iar ceilalți doi cu numele de tetrarhi. Poporul îi numea însă regi.

Archelau domni vre-o 10 ani. La anul 6 al erei noastre însă, acuzat de supușii săi Iudei și Samarineni, fu chemat la Roma și exilat la

Vienne în Gallia. Țările lui, Iudea și Samaria, fură transformate în provincie romană procuratorie, legată ca un adnex la provincia Syria, pe atunci guvernată de Publius Sulpicius Quirinus.

Noua provincie era administrată de un cavalier Roman, cu titlul de procurator, care avea comanda supremă a trupelor staționare din Palestina, guvernul suprem, din care făcea parte încasarea tributelor și suprema jurisdicțiune în cauze civile și criminale.

Primul procurator a fost Coponius. Locuia în Cesarea Palestinei. El nu dispunea de trupe legionare, avea totuși trupe auxiliare compuse în cea mai mare parte din Samarineni, Greci din Syria și Syri. Pe la anul 40 aflăm și o cohortă numită „Italica“, fie pentru că soldații erau din Italia sau poate numai ofițerii erau de-acolo.

Numărul trupelor, cel puțin după moartea lui Irod Agrippa (44 d. C.), era de 5 cohorte de infanterie și un detașament de cavalerie. O cohortă avea cam 600 oameni, iar detașamentul de cavalerie 120. Afară de acestea mai avea o cohortă în Ierusalim sub comanda unui tribun, care cohortă era instalată în cetățuia Antonia, situată în partea nord-vestică a templului. De aici se putea observa bine tot ce se petrecea prin atriile și vestibulele templului, mai cu seamă în timpul sărbătorilor, când Iudeii din Palestina și un mare număr din cei împrăștiați în imperiu s'adunau aici, la sărbă-

toare. Insuși procuratorul mergea atunci și rămânea în Ierusalim pentru tot timpul sărbătorilor, ca să supravegheze mai de aproape pe rebelii și fățarnicii Iudei.

Dela anul 6 și până la 26 se perindară 4 procuratori, anume: după Coponius urmă *Marcus Ambivius*, apoi *Annius Rufus* și *Valerius Gratus*. La anul 26 procuratura fu încredințată cavalerului *Pontius Pilatus* (nu Pilat din Pont!), probabil din familia Pontilor distinsi în luptele Romanilor cu Sanniti, și din care familie unii membri, sub Tiberiu și sub Nerone, fură consuli.

La anul 26 Pontius Pilatus împreună cu soția sa *Claudia Procula* ajunse în Cesarea și se instală în pretoriu, căci așa se numea locuința procuratorului. Faptul că el fu numit de procurator al Iudeii tocmai în timpul când *Sejanus*, un mare dușman al Evreilor, avea cea mai mare influență asupra lui Tiberiu, arată că Pilat nu era nici el prietin al acestui popor. Aceasta se adeverește apoi din epistola ce Irod Agrippa o scrie lui Caligula și'n care îl numește pe Pilat: implacabil, fără considerațiuni și îndărătnic, și'l acuză că e corupt, violent în puterea încredințată lui, fură, maltratează, vatamă, pedepsește cu moarte fără nici o sentință, ș. a.

Pilat locuia în Cesarea, dar într-o noapte trimise în Ierusalim trupe ca să pună chipul împăratului pe toate localurile publice. Evreii merseră în Cesarea și îl rugară să ia acele

mită de sf. Sinod s'a și trimis spre discuție tuturor episcopilor.

În legătură cu înființarea facultății de teologie la Chișinău, și în vederea plănuită reforme, I. P. S. S. *patriarhul Miron Cristea* a rostit, în senatul țării, o cuvântare, care a făcut asupra tuturor o impresie din cele mai adânci. El a arătat, cât de șubred e învățământul actual, sufocat de politicianism și de raționalismul protestant. Continuând pe calea apucată preoții vor ajunge ateii, iar biserica nu va putea rezista sectelor subversive. Se impune, deci, o nouă orientare în biserica ortodoxă.

Asupra acestei importante declarațiuni sperăm să revenim, când vom avea textul cuvântării.

In contra anarhiei universitare. Presa fierbe din nou de problema educației studenției. Viața universitară trece prin o criză din cele mai primejdioase. Mințile cele mai luminate privesc cu groază viitorul ce ne așteaptă după anarhia de azi din învățământul superior. Profesori fără autoritate și fără carte, studenți lipsiți de respect și de simțul datoriei, guverne cari fac și din sufletul generației de mâine politică de partid; memorii, bătaii, interpelări ș. a. m. d. Te cuprinde groaza.

Este totuși o nădejde, la care nu se prea gândesc doctorii anarhiei de azi. În aceleași ziare, anume, găsim o veste bună: *studenții greco-catolici din Cluj au întemeiat o societate religioasă!* Pe lângă munca de întărire sufletească desfășurată în cadrele închise ale societății, ea a ținut să-și desfășoare steagul în plină lume, inaugurând un *ciclu de conferențe religioase*. Prima a ținut-o pâr. canonic *Dr. Ioan Coltor*, în sala prefecturii, ticsită în înțelesul strict al cuvântului de tot ce avea Clujul mai bun, vorbind despre: „*Sentimentul creștinesc și național la studenți!*”

Iată adevăratul drum pentru rezolvarea crizei din universitate și din întreaga viața publică. Adevăratul naționalism, simțul de muncă și de cinste, razămă în Evanghelie. Ne bucurăm că tinerii noștri au înțeles acest adevăr și au avut curajul de-a înălța în fața lumii steagul mântuirii!

Catolicismul în Japonia. Cu îndrăzneala prudentă, caracteristică politicii romane, Sfântul Scaun își continuă munca apostolică în extremul Orient. Rezultatele, după atâtea jertfe și după atâtea martiri, încep a se arăta. Creștinismul catolic prinde rădăcini și în terenul atât de dificil al Japoniei. Mgr. Giardini, delegat apostolic, a adus de curând vești îmbucurătoare privitor la progresul constant al catolicismului în toate clasele societății japoneze. Foarte semnificativă este întemeierea *primei congregațiuni de călugărițe indigene*, în Tokio, precum și hotărârea luată de noul arhiepiscop de acolo, Mgr. Rey, de-a numi *episcopi indigeni* pentru Japonia. Cei dintâi episcopi japonezi vor fi consacrați, cași cei chinezi, probabil, la Roma.

Știri mărunte

M. S. Regele convalescent. *Rugăciunile unei țări întregi s'au dovedit mai tari decât slaba știință omenească. Impotriva prognosticurilor omenești, după suferințe grele, M. S. Regele a trecut peste primejdie și azi este convalescent. Urm și noi suveranului iubit sănătate deplină și ani mulți!*

Personale. Cu bucurie aflăm, că Preafericitul Părinte Papa Piu al XI-lea, la 16 Martie 1927 a numit de *prelat domestic* pe Reverendisimul *Vasile Pordea*, canonic și vicar general substituit la Gherla. — La felicitările diecezei, se alătură și »Unirea«, care cunoaște activitatea îndelungată și rodnică a jubilantului pe terenul didactic și administrativ.

Armonizarea salarilor. »Legea generală a armonizării retribuțiilor bugetare« a trecut prin senat și a fost depusă și la cameră. *Sesiunea parlamentară însă s'a închis în ziua de 15 Aprilie*, așa că nu a mai fost vreme să fie dezbătută și această lege importantă. Se cade, de fapt, ca o lege de importanța acesteia, oricât ar fi de urgentă, să fie dezbătută temeinic. Se dau însă asigurări, că în *sesiunea extraordinară* a parlamentului, care se va deschide în 8 Maiu, va fi pusă în discuțiune și apoi în aplicare.

Cetitorii noștri vor cunoaște mai amănunțit economia generală a legii armonizării și în deosebi prevederile ei privitoare la preoțime, în numărul proxim al gazetei.

Locale. Sâmbăta viitoare, sărbătoarea Sf. Gheorghe, va *predica în catedrală pâr. Vasile Suciu*, prefectul tipografiei seminariale; iar Luni a doua zi de Paști, Rvsm. *Dr. Ioan Sâmpăleanu*, canonic mitropolitan.

— Duminecă, în 10 Aprilie, s'a ținut a *XXIX-a adunare generală a »Casinei Române«*. Membrii, adunați în număr deosebit de frumos, au avut prilejul să constate progresul simțitor al instituției sub toate raporturile. Localul îngrijit, mobilierul întregit, sala de lectură bogată în reviste și gazete, cași celelalte mijloace de distracție ce le oferă, au dat anul acesta casinei o putere de atracție deosebită. Incasările încă au crescut simțitor față de trecut. Rămâne încă o mare problemă de rezolvit: clădirea unui local propriu. Pe cât știm, comitetul se și preocupă de această problemă.

— Săptămâna patimilor, cu frumoasele *servicii dumnezeiești din catedrală*, va fi și anul acesta prilej de minunată înălțare sufletească. Pentruca publicul să fie informat asupra timpului diferitelor slujbe, curatoratul ne asigură că va afișa lista lor pe poarta principală a catedralei.

† **Ulderio Cipolloni.** Dintre preoții noștri, cari în vremea războiului au urmat armata română, mulți au cunoscut nu numai persoana, ci și bunătatea părintelui franciscan Ulderio Cipolloni, care a muncit cu multă râvnă și pricepere în biserica catolică din Moldova timp de 34 de ani.

Dânsul a fost cel dintâiu rector al seminarului franciscan din Hălăucești, punând baza acestui ales institut de creștere monahală, din care au ieșit oameni, cu cari ne putem fâli. Fost-a provincial, vicar general, iar în vremea cea mai grea a războiului mondial a fost administratorul apostolic al eparhiei de Iași, bucurându-se de o deosebită stimă din partea Românilor. Din această vreme, în care a fost însărcinat de Maestatea Sa Regele cu o misiune importantă la sfântul Scaun, datează decorarea dânsului cu »Coroana României« în gradul de comandor.

chipuri, căci legea lor nu permite așa ceva, dar el îi amenință că de se vor atinge de ele îi va ucide pe toți. Atunci evreii toți se prosternură la pământ în hipodromul din Cesarea și desvâindu-și gâturile și sfâșiindu-și vesmintele declară că voiesc mai bine să moară decât să sufere violarea legilor lor.

Mai târziu luă banii din vistieria templului ca să facă un apeduct pentru Ierusalim, iar când poporul și arhierii protestară, el puse pe soldați să-i imprăștie cu lovituri pe biciu, ucizând pe unii și rănind pe alții. Altă dată pe palatul lui Irod în Ierusalim, atârână scuturi aurite cu numele împăratului ca să facă poporului în ciudă, și nu se lasă induplecat nici de rugămintele celor patru fii ai bătrânului Irod, ca să le ia de-acolo, ca să nu scandalizeze poporul. Aceștia se plânseră la Tiberiu, care și porunci ca scuturile acelea să se pună în templul lui August în Cesarea.

Este evident deci, că Pilat nu era preocupat de susceptibilitățile religioase ale Evreilor. El ura poporul și-l disprețuia. Chiar și în Evanghelii (Luca 13, 1) el este arătat ca un om violent, care făcu să se ucidă un mare număr de Galileeni în templu pe când se rugau și aduceau jertfe; și tot Evanghelia ni-l arată ca pe un dușman alui Irod Antipa, cu care se impacă numai în ziua condamnării lui Isus.

Iată, după puținele informațiuni, cine era bărbatul care rostise sentința de moarte asupra Fiului lui Dumnezeu, cu toate că într'insul nu

aflase nici o vină de moarte. Roman dotat cu simțul justiției, sceptic în suflet și laș. Conștiința de fărădelegile ce-l apasă, nu are curajul să-și asculte convingerea, ci împotriva ei trimite la moarte un nevinovat!

Soția lui Pilat, Claudia Procula, pe care o vedem întrepunându-se la soțul ei în cauza lui Isus, pe care ea îl numea „Dreptul“, în scurtă vreme deveni prozelită a cultului lui Jahveh. (Astfel de femei nobile Romane erau foarte multe pe timpul lui Tiberiu). Mai târziu Procula, după tradiție, deveni chiar creștină și în Mineele grecești se află în numărul sfinților.

Sfârșitul lui Pilat nu fu mai norocos decât alui Archelau. Un învățător al menciunii, care după bibliclistul Hausrath era Smon Magul, la anul 35 d. C. a convocat pe toți Samarinenii pe muntele Garizim, zicând că le va arăta scule și instrumente de-ale lui Moisi cari sunt ascunse acolo. Poporul crezu aceasta și începu a curge de pe toate văile și câmpiile Samariei spre Garizim. Pilat opri acest pelerinaj, dar Samarinenii nu se supuseră, ci înarmându-se se adunară în cetățuia Tirathana sub pretextul că voiesc să se apere în contra violențelor lui Pilat. Pilat umple căile muntelui de trupe cari atacară pe Samarineni, ucizând o parte iar pe ceilalți făcându-i prizonieri. Mulți fură condamnați la moarte.

Consiliul Samarinenilor acuză pe Pilat la Vitelius guvernatorul Siriei, care ținând seama că cele mai bune trupe auxiliare din Palestina

sunt cele Samarinenene și că adunarea aceea nu era nici decât periculoasă pentru Roma, porunci lui Pilat să se justifice înaintea lui Tiberiu. Dar înainte de-a ajunge Pilat în Roma, Tiberiu muri.

Pilat fu despoiat de averi și exilat și el tot pe țărmul riului Rhône la Vienne în Gallia, unde și azi se poate vedea o piramidă înaltă care se zice că este mormântul lui Pilat. Exilarea lui se întâmplă la anul 37.

După o tradițiune, Pilat în exil se sinucise. După alta însă, acolo se încreștină și se căi de toate păcatele sale. Aceasta o susține și Tertulian (Apologeticum 23); iar sf. Augustin (sermo III de Epiphania) zice că Pilat din apus, cei trei crai din răsărit au mărturisit pe Împăratul Iudovilor, și acum cu Avram, Isac și Iacob se veselesc în împărăția cerurilor.

Biserica din Abisinia, în șirul sfinților săi numără și pe Pontius Pilatus.

Dr. Nicolae Lupu.

NICOLAE POPP, stabilit în Târgu-Mureș, Str. Avram Iancu 47, execută orice lucrări de pictură bisericească.

În vremea din urmă era paroh la Galați. La 1 Aprilie c. s'a întors dela misiunile, ce le-a ținut în Brăila, și peste două zile a murit. — După moartea vrednicilor părinți Orlandi și Vineri, franciscanii din Moldova mai pierd un suflet foarte prețios, care ne era prieten sincer și nouă. Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii săi!

x Nouă întreprindere industrială în Blaj. Publicul din Blaj și jur va primi abunăseamă cu bucurie știrea că *Alexandru Halász și soțul*, cari sunt bine cunoscuți și mult apreciați de publicul din Cluj pentru lucrările lor de *tapețieri*, au de gând să deschidă și în orașul nostru un atelier. Numiții măeștri îndeplinesc orice lucrări de tapițerie de mobilă și de odăi, garnituri de piele și paturi-fotele. Orașul nostru, cu atelierul dlor Halász și soțul, se va îmbogăți cu un nou ram de industrie, care până acum lipsea cu totul. Noul atelier se deschide la 1 Mai în Calea Regele Ferdinand, în casele cu Pretura. (299) 1-3

Comunicat

Am onoare a aduce la cunoștința domnilor membri ai societății de editură „Sfânta Unire”, că azi, în 14 Aprilie 1927, mi-s'a înmănat Deciziunea Onor. Tribunal Ibașfalău secția II No. Ti 46/4-1927, prin care se ordonă înregistrarea firmei noastre.

Cât ce va trece sinodul arhidiecezan, se va întruni consiliul de administrație și va lua dispozițiile, ce le va crede de cuviință, pentru începerea activității.

Blaj, la 14 Aprilie 1927.

Dr. Ioan Bălan

președintele consiliului de administrație.

Lucreția Rusu m. Ilieș, Valer Rusu, Dr. Aurel Rusu, Dr. Eugen Rusu, Dr. Alexandru Rusu și Dr. Octavian Rusu, ca fiică și fii, Simeon Rusu și Nastasia Poruțiu n. Rusu, ca frate și soră, Mihail Ilieș, Elena Dr. A. Rusu, Laura Dr. E. Rusu, și Rosa Dr. O. Rusu, ca ginere și nurori, Victor Rusu și soția, Aurel Rusu Ileana Dr. Ștefan T. Hossu și soțul, Emilia Ilieș, Liviu Rusu, Cornel Rusu, Olivia Rusu, Eugenia Rusu, Leontina Rusu, Liviu Ilieș, Eugen Ilieș, Magda Rusu, Vasile Rusu Octavian Rusu și Romeo A. Rusu, ca nepoți și nepoate, Ioan T. Hossu, ca strănepot, Ana Colceriu n. Sabo, Amalia Pop n. Sabo și Carolina Codarcea n. Sabo, ca cumnate, precum și numeroase alte rudeni, anunță, cu profundă durere, tuturor rudeniilor și cunoscuților încetarea din viață a neuitatului lor

Preot VASILE RUSU

paroh în refragere, vprotopop onorar

întâmplată — după lungi suferințe, purtate cu creștinească resignare și după împărtășirea repetată cu sfintele taine — Marți, la 12 Aprilie 1927, în anul 87 al vieții și 60 al preoției și fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești s'au așezat spre veșnică odihnă în cimiterul gr.-catolic din loc, unde s'au transportat dela domiciliu (strada General Praporgescu 3) Joi, în 14 Aprilie c. la ora 3 după masă. Parastasul pentru sufletul repausatului s'a oficiat în biserica din loc, Sâmbătă la 16 Aprilie, ora 8 dimineața.

Târgu-Mureș, la 12 Aprilie 1927.

Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii!

Nr. 215-1927.

INCHIRIARE.

Dela 1 Maiu 1927 începând, se dau în chirie pe timp de 3 ani casele fundațiunii Ioan M. Moldovan, din str. Ioan Vancea Nr. 241 a și 241 b. Reflectanții la ele, își vor înainta cererile-oferte, închise, la Adm. c. cap. până în 21 Aprilie a. c. orele 12 din zi. Casa Nr. 241 b. se închiriaza întreaga.

Blaj, 4 Aprilie 1927.

Dr. Ambrosiu Chețianu

2-2 (303)

administrator capitular.

Provocare

Curatorul bisericii greco-cat. din CIPĂENI-Chimitelnic, plasa Ludoș, județul Turda, în 25 Februarie a dat în întreprindere edificarea bisericii gr.-cat. din loc dlui *Mihail Klein*, măiestru zidar din Proștea mare. Acest măiestru, — necunoscut curatoratului, recomandat însă în scris și în persoană de On. G. Vamoș din Craifalău — trebuia să dea lucrarea gata la 1 Octomvrie 1926.

Biserica însă a rămas neterminată, deși numitului măiestru i-s'a anticipat suma de 120,000 Lei, acărei întrebuintare pentru biserică nu a putut-o justifica. În anul curent numitul măiestru nici nu s'a prezentat la Cipăeni, nici acasă nu a fost găsit și nici nu i-se știe ubicațiunea.

În consecință curatoratul provoacă pe această cale atât pe *numitul anteprenor*, cât și pe *patronul său* să ia toate măsurile pentru terminarea grabnică a bisericii, cunoscând că, la caz contrar, *vor fi împrocuați*.

Teodor Hârșian

paroh.

(02) 1-2

Efrem Oroian

prim-curator.

A APĂRUT:

Cea mai bogată carte de rugăciuni de IOAN GENT

Cuprinde pe 560 pagini hârtie fină (velină) toate celea de lipsă pentru cantori, elevi, intelectuali și popor. Rugăciuni de dimineața, de seara, la Mănecat și Inserat, întreaga Sfta Liturghie, rugăciuni la Sfta Liturghie, Mănecatul și Inseratul de Sâmbăta și Dumineca pe toate opt glasurile. (Laudele, Luminătoarele, Stihirile învierii, Catavasiile, Troparele și condacele Sărbătorilor și ale Duminecilor). Mărturisirea, Cuminecarea, prohodul și Cununia. Rânduiala Catavasiilor de peste an, colinzi, cântări în Vinerea mare șcl. Acatistul, Paraclisul și lecturi din sf. Alfons de Liguori.

Costă: Legată în pânză fină peste tot cu cruce de aur 80 Lei. Ceice doresc legătură în piele cu bordură aurită și cruce de aur vor mai trimite 100 Lei în plus (total 180 Lei). Legătură în piele cu bordură simplă 60 de Lei în plus. (adică total 140 Lei)

Cea mai bogată și mai ieftină carte de rugăciuni Comandele se fac la Părintele *Aloisie L. Tăutu* profesor de teologie în Oradea-Mare, sau la *Redacția Vestitorului* Oradea. După 20 exemplare vândute se dă unul gratis (în pânză). (01) 1-6

Fondul școlii gr.-cat de băieți și stipendii din Teiuș.

Concurs la stipendii

Cu terminul de 10 Maiu 1927 se publică concurs la stipendii din „Fondul școlii gr.-cat. de băieți și stipendii din Teiuș”. Îndreptățiți la acestea stipendii sunt studenții universitari și elevii școlii secundare, descendenți după tată din celea 26 familii grănițarești din Teiuș. La cereri trebuie alăturat: 1) *Certificat școlar de pe trimestrul 3 al anului școlar 1926/27*. 2) *Dovadă, că e născut din căsătorie legiuită și că e descendent de grănițer*.

Teiuș, la 3 Aprilie 1927.

(04) 1-2

Curatorul.

Administr. Centrală Capitulară. Blaj

Nr. 213-1927.

Concurs.

Pentru instalarea luminei electrice la Institutul Recunoștinței se publică concurs cu oferte închise. Termin 25 Aprilie 1927 ora 18. Sunt de a se monta aproape 100 lămpi, vreo 10 locuri prize, 2 bucăți contoare.

Concurenții își vor face ofertele pe unități, adică: locuri, lămpi etc. lămpi cu 1 circuit, cu 2 ceruțe, simple, mobile. Conducta externă și așezată (îngropată) în zid, separat costul fiecăreia.

Ofertele se vor adresa Administrației Cent. Capit. până la terminul de mai sus, care le va transpune spre hotărâre Veneratului Consistor.

Blaj, 14 Aprilie 1927.

Dr. Ambrosiu Chețianu

(03) 1-1

administr. capitular.

Parohia română unită Feiurdeni.

Nr. 12 1927.

Publicare de concurs

Reprezentanța parohială gr.-catolică din Feiurdeni, poșta Cluj, publică concurs pentru **edificarea bisericii gr.-catolice române**. Reflectanții sunt rugați a-și înainta ofertele închise și însoțite de 50% vadiu — bani gata, hârtii de valoare etc. — după prețurile oferite la oficiul parohial gr.-catolic din Feiurdeni până la 22 Aprilie 1927 orele 12 din zi, când se vor desface publice în fața poporului.

Planurile, devizul precum și condițiile se pot vedea și studia zilnic la oficiul protopopesic gr.-catolic din Cluj, str. N. Iorga Nr. 6, precum și la oficiul parohial gr.-catolic din Feiurdeni. Ofertele se pot face, atât pentru lucrarea întreagă, cât și pentru singuraticile ramuri de lucrări. Materialul de edificat se poate vedea la fața locului.

Reprezentanța parohială își rezervă dreptul de-a primi dintre ofertele prezentate pe cea mai convenabilă fără considerare la prețurile oferite *Feiurdeni*, la 30 Martie 1927.

(187) 3-3

Curatorul bisericesc.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de
pe masa nici unui bun
o o o creștin. o o o